

Bu günlərdə hər birimiz Heydər Əliyev dühasının əzəmətinin təsiri altındaşıq. Ulu Öndərimizin anadan olmasının 100 illiyi Azərbaycanın bütün şəhər və rayonlarında, eləcə də respublikamızın hüdudlarından kənarda böyük tətənə ilə qeyd edilməkdədir. Hər birimiz xalqımızın Ümummilli Liderini dərin ehtiramlı anır, əziz xatiroşunu yad edirik.

Müasir Azərbaycan tarixinin yarım əsti ötən bir dövrü Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu müddət ərzində nə nailiyət əldə etmişksə, onların müəllifi birmənalı olaraq Heydər Əliyevdir və onun dövləti fəaliyyətində bu gün prioritətiyi qoruyan ideyalarıdır. Haqlı olaraq Heydər Əliyev epoxası adlandırdığımız bu dövrün hər bir mərhələsi Azərbaycan xalqına yalnız inkişaf və yüksək rəfah bəxş edib. Bu baxımdan Heydər Əliyevin bioqrafiyası Azərbaycan xalqının tarixidir, yüksəliş salnaməsidir. Azərbaycanın tarixi də Ulu Öndərin tərcüməyi-halına həkk olunub. Azərbaycanın hansı nailiyyəti, hansı uğuruna, son 54 ildəki hansısa bir yüksəliş nümunəsinə diqqət yetirsək, mütlaq orada Ulu Öndərimizin adını, imzasını, müəllifliyini görəcəyik. Ona görə Heydər Əliyev və Azərbaycan bütövlük təşkil edir, bu ifadələr bir-birindən ayrı nəzərdə tutula bilməz.

İlk dəfə 1969-cu ildə respublikamızda siyasi rəhbərliyə başlayan Heydər Əliyevin həmin dövrdəki fəaliyyəti Azərbaycanın sovet tarixinin sürətli inkişaf və quruculuq mərhələsidir. Təsadüfi deyil ki, Heydər Əliyevin rəhbər seçildiyi vaxt respublikaların inkişaf göstərişlərinə görə ittifaq miqyasında

Əbədiyəşarlıq rəmzi

14-cü cərgədə dayanan Azərbaycan cəmi 13 il ərzində ən qabaqcılardan birinə çevrilmişdi. Heydər Əliyev həm də xalqımızı kommunist ideologiyasının təsirlərindən qorumuş, milli-mənəvi dəyərlərimizin yaşaması üçün əlindən gələni etmişdi. Büttövlükde, həmin illərdə Ulu Öndərimizin fəaliyyəti Azərbaycanın inkişafi ilə yanaşı, milli oyanışa yol açmış, gələcək müstəqilliyimizin möhkəm təməllərini formalasdırılmışdı. Onu da xüsusi vurgalamağı ki, Heydər Əliyev istər Azərbaycanın rəhbəri, istərsə də SSRİ Nazirlər Soveti sədriinin birinci müavini çalışdığı illərdə həm də Qarabağda erməni separatizminin, bütövlükde Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddialarının qarşısını qətiyyətlə almışdı.

Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyətinin mühüm bir hissəsi Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə bağlıdır. Ulu Öndərin Naxçıvana 1990-1993-cü illəri əhatə edən fəaliyyəti dövlətçilik tariximiz hər zaman öyrənilməli, tədqiq olunmalı bir mərhələsidir. SSRİ rəhbərliyinin fəaliyyətinə etiraz əlaməti olaraq tutduğu vezifələrdən istəfa verən Heydər Əliyevin 1990-ci ilin iyul ayında Naxçıvana gəlmişdən sonra respublikamızda başlanmış dövlət müstəqilliyimizin bərpası uğrunda mücadilə tamamilə yeni keyfiyyət mərhələsinə qədəm qoymuşdu. Bu dövrün əsas xüsusiyyətləri ondan ibarətdir ki, 1990-1991-ci illərdə xalqımızın milli azadlıq mübarizəsinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edən praktik siyasi qərarlar qəbul

edilmişdir. Məsələn, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutundan və ölkəmizdə sovet hakimiyyətinin qurulmasından sonra üçüncü bayraqımız birinci dəfə 1990-ci ilin noyabrında məhz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Naxçıvana rəsmi şəkildə ucaldılmış, muxtar respublikanın bayrağı elan olunmuşdu. Muxtar respublikada kommunist partiyasının bütün dayaqlarının fəaliyyətinə son qoyan Ulu Öndərin başqa bir təşəbbüsü ilə Naxçıvanın rəsmi adından "sovət" və "sosialist" sözlərinin çıxarılması da sıradan bir siyasi hadisə deyildi. Bu, hələ sovet dövlətinin mövcud olduğu bir vaxtda öz dövlətinin və xalqının maraqları uğrunda qətiyyətlə mübarizə aparmağın, cəsarətin, milli fədakarlığın ən böyük nümunəsi idi.

Azərbaycanın ovaxtki rəhbərliyi susqunluq nümayiş etdirdiyi bir vaxtda yenə də Heydər Əliyevin sayesində Naxçıvan Ali Məclisində 20 Yanvar faciəsinə siyasi-hüquqi qiymət verilmişdi. 1991-ci ildə sovet dövlətinin gələcək taleyi ilə bağlı referendum Naxçıvan Muxtar Respublikasında ümumiyyətlə keçirilməmişdi. Büttün bunların hər biri Azərbaycan xalqının öz milli azadlığı uğrunda mübarizəsinə təkan verən, onu yeni mərhələyə yüksəldən siyasi qərarlar idi. Ona görə bu siyasi qərarların hər biri Azərbaycanı dövlət müstəqilliyinə aparan şərafli yoluñ mühüm hadisələri kimi tariximizə həkk olunmuşdu.

Heydər Əliyev həm də Naxçıvanı düşmənin işgalindən qorudu. Muxtar Respublika Ulu

Öndərimizin sayesində sərt si-naqlardan layiqincə çıxdı.

Xalqımız Heydər Əliyevi həm də müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi və qurucusu kimi daim ehtiramlı xatırlayacaq. 1991-ci ildə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini bərpa etməsi Ulu Öndər Heydər Əliyevin daha da sürətləndirdiyi milli azadlıq mücadiləsinin tentənəsi idi. Lakin müstəqilliyimizin ilk illərində baş verənlər, respublikamızın dərin siyasi və iqtisadi problemlərlə üzləşməsi, anarxiyanın baş alb getməsi, hətta dövlətçiliyimizin təhlükə altında qalması təsdiq edirdi ki, müstəqilliyi qoruyub saxlamaq onu əldə etmək qədər çətindir. Həmin gərgin vaxtlarda Heydər Əliyevə edilən müraciətlər, Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis edilməsi Ulu Öndərə olan inamin və etimadın təsdiqi idi. Bu prosesin məntiqi nəticəsi kimi 1993-cü ilin iyun ayında Naxçıvandan Bakıya gələn Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi xilaskarlıq missiyası, Azərbaycanın müstəqilliyinin və bütövlükde dövlətçiliyimin qurudoğuran nailiyyətləridir. Bu uğurları bizə bəxş edən əbədiyəşar şəxsiyyət, xalqımızın Ulu Öndəri Heydər Əliyevin ölməz ideyaları və cənab Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli və müdirlik rəhbərliyidir. Xalqımızın ətrafında six səfərbər olduğunu və alternativi olmayan bu siyasi kurs Azərbaycanımızı bundan sonra da qarşida dayanan bütün hədəflərə qətiyyətlə çatdıracaq.

**Cəbi QULİYEV,
Milli Məclisin deputati**